

Boze turfschippers uit Muggenbeet slaan in 1644 een brug tot brandhout.

Deze actie van burgerlijke ongehoorzaamheid krijgt een staartje voor het gerecht waarmee vele namen van de turfvaarders uit de regio bekend worden. Geprobeerd is een vertaling te maken van de oetuaenissen voor het aerecht.

10 oktober 1644

Gesubstitueerd rechter:

Hendrik Jansen Pander

Ceurnoten: Thijmen Blessing

Joan Meijnen Crúve

Coop Luijtjes oud omtrent 53 jaar ten verzoeke van Br. **Peter Engbert van de Blesse** op 't heden geciteerd en geëxamineerd zijnde bij coutschap en tuigenis de waarens te geven heeft bij mannenwaarens als mennoniet gezinde is op last van gemelde zijde verklaard dat hij getuigt als bij de edele: Moy: Heeren der Gedeputeerde Staten van dit Landschap van Overijssel gecommiteerde en gestelde Collecteur over de turf die uit Scheerwolde door de Wetering en het stel (?) of de brug van Br. Peter Engberts van de Blesse in Heeringe Wheer staande, uitgevoerd zou mogen worden, (duidelijk (?)) en menigmaal ten verzoeke van genoemde Br. Engberts van de Blesse de turfvaarders gewaarschuwd en aangezegd heeft; dat zij de turf zo zij door dezelfde stel (?) en brug wilden uitbrengen aangeven als Collecteur, telkenreize zouden komen aangeven wegens de biljetten door het gerecht allenthalve aangeslagen, bij gebruik vandien dat hij last had de brug te sluiten en dat zulks enige dagen tot wel acht of tien toe bij hem is gecontinueerd, doch dat hem met meer als twee pramen of schuiten zijn aangegeven en van de andere gemene turfvervoerders steeds ten antwoord gegeven is dat zij hun turf nimmermeer wilden aangeven en bij volgende (melding?) de brug gesloten werd dat zij deze aan duizend stukken wilden varen, welks alzo enige dagen gestaan hebbende en kwaad den (11?) September de brug ten eersten maal gesloten zijnde hebbende de voornoemde schippers of turfvaarders nadat hij gepresenteerd had deze brug te openen, zodra zij de turf hadden aangegeven, deze brug door ene **Hendrik Dirckx**¹ daar aan stukken zou varen als acht geven, met acclamatie en toeroepwijze (?) van de anderen, dat hij Hendrik Dirckx lustig aanzette en de brug aan stukken zou varen en wijders zeggens meldde(?) hij zulks niet gedaan had, dat zij hetzelfde alsnog wilden doen, attesteert mede dat (hij) kwaad de brug had gemaakt en na (.....?) als voordien gesloten zijnde deze de 22ste september weer door een **Sijmen Jans** aan stukken gevaren is, en dat de voornoemde schippers zich van te voren gevanteerd hebben, dat zij dezelfde brug met bijlen aan stukken

---

¹ Wellicht gaat het hier om Hendrick Dirckx Schuijtte

zouden houwen waarop kwaad gevolgd is dat de brug ten tweeden maal hermaakt, doch (vrije sloot?) en opgetrokken zijnde zodanig dat men vrij daar kon doorvaren verscheidene schippers als met **namen Evert Lamberts, Been Lamberts, Marten Jansen Lamberts, Marten Jan Tjeerds, Jan Volckens, Claes Jans, Volcken Jans², Volken Wolters³, Henrick Henrickx Ruijter, Marten Peters⁴, Otte (?) Peters, Alert Claesen, Claes Alberts, Beene Tjeerds, Thijmen Reijners, Beene Wolters⁵, Wijcher Tjeerds, en Engbert Jans** op maandag 23 september bij opgaande zon met een praam zijn komen aanvaren zeggende zij wilden een bolle⁶ slachten en hebben aldaar met grote bitterens en met aldergammelde gereedschap van bijlen, zagen de voornoemde brug aangevallen en teniets gemaakt en in vele kleine tot meer als duizend stukken gehouwen ook zo klein dat zij zegden dat zij worst op een (vork?) wilden maken alzo het tegen de slachteltijd ging, en dat Peter Engberts hen daartoe wel te Pasen het hout besteld had dreigende daarenboven dat zodra de brug weer gemaakt zou worden en al werd deze 25 maal hermaakt dat zij (hetzelfde van zins waarden?) alzo enenzelve(?) en aan stukken houwen en zeggen zouden zij hadden de bruij van Peter Engberts en al de rest wat van hunlieden zijn mocht (: met tucht gesproken:) in het gat blazen en (diengelijke?) vele redenen meer besluitende getuige hieronder zijn dispositie.

In hetzelfde gerecht zijn mede verschenen Jan Reijnders oud omtrent 40 jaar en Arent Coops⁷ oud omtrent 33 jaar.....? op 't heden ten verzoeke van Br.van der Blesse geciteerd en geëxamineerd en hebben bij mannenwarens en handtastinge als mennoniet gezinden en op last van zelve verklaard dat de brug met hiervoor gestelde (?) certificatie gementioneerd van verscheidene schippers alzo aangevallen en tot niets gemaakt is, ook de rij (?)van hun dreigementen en woorden van smaad zelf gehoord en hebben getuigt Arent Coops mede zelve gehoord dat destijds enige turfvaarders zeiden dat zij hun turf daaruit wilden aangeven doch wetende Jan Reijnders van het aangeven van turf niet te zeggen daarmee hun getuigenis besluitende zonder arg en list.....(?)

Bron: Gerechtelijk archief Steenwijk, Historisch Centrum Overijssel Zwolle, Toegang 0076, Inventarisnummer 37, Contentieuze Zaken, pagina 347-349.

Vertaald door Albert Huisman/ Joure, 27-1-2014 met excuses voor de vele moeilijk te vertalen woorden uit de brontekst aangegeven met vraagtekens in de vertaling. De voetnoten komen voor mijn eigen rekening en zijn gebaseerd op aanvullend genealogisch onderzoek:

<http://www.huismanengen.nl>

---

² Zal Volken Jans Koy zijn

³ Zal Volken Wolters Keuter zijn

⁴ Zal Marten Peters Bult zijn

⁵ Zal Beene Wolters Keuter zijn

⁶ stier

⁷ Zal Arent Coops Seelte zijn

